

کشف الماس میان سنگ‌ریزه‌ها

دربزرگداشت یوسفعلی میرشکاک در شب‌های فرهنگ مطرح شد

مریم فضالی خبرنگار گروه فرهنگ

اکبر نبوی در دفتر بیست و یکم از شب‌های فرهنگ، یوسفعلی میرشکاک را بهانه‌ای قرار داد تا اهالی هنر و ادبیات دور هم جمع شوند. نبوی به عنوان میزبان در ابتدای این جلسه پشت میکروفن رفت و با توصیفی از فضای شعری یوسفعلی میرشکاک گفت: «شاعران رند در این دوره و زمانه کم هستند. رند بودن جزء ویژگی‌های میرشکاک است. یکی دیگر از شاعرانی که این ویژگی را دارد، استاد علی محمد دامغانی است و منظورم از شاعر رند، اشاره به رندی است که شعرا مخصوصا حضرت حافظ در اشعارشان دارند. ویژگی دومی که میرشکاک دارد، این است که به شدت خود را مورد ملامت قرار می‌دهد. افرادی که این ویژگی را دارند، باکی ندارند که این شلاق را به جامعه و جریان‌ات گوناگون هم بزنند. کسانی که اول به خودشان تهنیت می‌زنند، در درون با خودشان صادق هستند و هنگام مواجهه با افراد و پدیده‌های دیگر با صداقت و خلوص درونی‌شان سخن می‌گویند. این دو ویژگی در دوره و زمانه ما غریب است، نه خریداری دارد و نه کسانی که این گونه رفتار می‌کنند تحمل می‌شوند. تاریخ به ما نشان داده که شاعران همیشه از زمانه خودشان چند گام جلوتر هستند و بلا تشبیه مانند جایگاهی که انبیا داشتند از بالا جامعه را نشان می‌دهند و افق جامعه را ترسیم می‌کنند.»

جواد محقق، نویسنده و شاعر به عنوان اولین میهمان صحبتش را با خاطره‌ای از آشنایی با میرشکاک شروع می‌کند: «در دوران دانش‌آموزی، پنجشنبه‌ها از مدرسه فرار می‌کردم و یک هفته به کم نزد علما و نویسندگان، دیدن کتابخانه‌ها و... می‌رفتم. هفته بعد هم به تهران می‌آمدم و فضای روشنفکری را تجربه می‌کردم، مانند سینما و کتابخانه‌های بزرگ و انتشاراتی‌های روبروی دانشگاه. زمانی که حوزه هنری تاسیس شد، من شاید تنها شهرستانی‌ای بودم که هر ۱۵ روز یک بار برای جلسات شعر به تهران می‌آمد. یک بار عصر من به دفتر روزنامه جمهوری رفتم و آقای یوسف مسئول شعر بودند، فکر نمی‌کردم

کسی آن جا باشد. دست من را گرفت و اصرار کرد من را به خانه ببرد. در نهایت برای آنکه من را راضی کند گفت: «من تا الان منتظر جواد محقق آمد. نویسنده و پژوهشگر هستم تا از قم بیاید، که به جایش جواد محقق آمد. جفت شما که جواد هستید، میم و ح هم که با هم مشترک دارید. خلاصه ما را به زور به خانه برد. آقای میرشکاک به گردن هنر انقلاب حق دارد و این حق به دلایل مختلف، ادا نشده است. یکی از این موارد شاید به دلیل رند بودن است که گفته شد و دوم هم به دلیل آنکه در زدوخوردهای ادبی، سیاسی و فکری مغفول مانده است.»

هادی سعیدی کیاسری، منتقد، شاعر و نویسنده که دوران زیادی همراه با میرشکاک بوده، در مورد او گفت: «بخت ما من یار بوده است که من به عنوان یک معلم همراه میرشکاک بودم. ما شاید بهترین مقالات ادبی و دقیق‌ترین نقدها را در مجله شعر از ایشان داشیم. هرکسی درک و فهمی که ایشان از شعر دارد را ندارد. آقای میرشکاک شاید تنها شاعری است که برای موضوعات مختلف مانند نقد شعر، روایت آثار گذشتگان، تعلیم آثار گذشتگان و تبیین آثار قدیمی... وجود دارد.» اکبر نبوی، مابین صحبت‌های او به ویژگی دیگری درباره میرشکاک اشاره کرد و گفت: «چه در روزگار پیشین، چه در روزگار امروز، کمتر شاعری داریم که به طور جدی وارد حوزه نقد اجتماعی بشود. درک از مقام و موقعیت رسانه برای هر شاعری روشن نیست. شناخت و اهمیت دادن به آن را در هرکسی نمی‌بینیم. کتاب «غفلت و رسانه‌های فراگیر» که میرشکاک آن را نوشته است، می‌گوید که رسانه امروز چه کار می‌کند؟ چه حوزه‌هایی را نشانه گرفته است؟ چه ردی از خود در تمام ابعاد زندگی ما به جای می‌گذارد و افکار ما را سامان دهنده می‌کند.» در ادامه محمد امین اکبری، مدیر انتشارات شهرستان ادب، صفت متفکر را برای یوسفعلی میرشکاک انتخاب کرد و گفت: «ما با فردی رویه رو هستیم که متفکر است. شاعر، منتقد و نویسنده‌ای است که با فکر در هر حوزه‌ای فعالیت می‌کند. این تنوع فعالیت آدم را یاد این بیت از شعر حافظ می‌اندازد که می‌گوید:

«ز فرق و امتیاز و کعبه و دیرم چه می‌پرسی/ اسیر عشق بودم هر چه پیش آمد پرستی‌ام»

محمدامین اکبری درباره انواع غزل‌هایی که در کتاب «جای دندان پلنگ» آمده است گفت: «در غزل ما وصف حال و حدیث نفس داریم و گفت‌وگو با دیگری. که هر دوی این دو مورد را ما در غزل‌های میرشکاک می‌بینیم.» امید مهدی نژاد، طنزپرداز، نویسنده و شاعر حرفش را با خاطره‌ای از میرشکاک شروع کرد و گفت: «در سن ۱۴، ۱۳ سالگی مجله ادبستان را خریدم و اولین بار اسم استاد را در آنجا دیدم. مقاله‌ای درباره افسانه‌ی نیما بود. برایم خیلی عجیب بود که پدر شعر نور آنرا کسی نقد کرده بود. این اسم در ذهن ماند. در مجله مهر که نوستالژی نسل ما حساب می‌شود، من استاد را از نزدیک دیدم. ایشان چندین نسل شاگرد دارد و من هم فکر کنم نسل هفتم یا هشتم از شاگردان ایشان هستم. در اولین جلسه کلاس که گفتند هرکسی اگر شعری دارد، جلسه بعد درباره‌اش حرف می‌زنیم. اول جلسه بعد پرسید امید مهدی نژاد که؟ من تم لرزید و گفتم من هستم. از من پرسیدند چه کاره‌ای؟ من در آن موقع طلبه بودم و ایشان گفتند: طلبگی و این همه شاعری! قطعاً تشویق‌های ایشان بود که باعث شد من شعر را جدی بگیرم. همچنین شخصیتی در مقام استاد، بسیار مشوق بود و حتی اگر شعری بد گفته شده بود، درباره تک ویژگی خوب و زیبایی‌های آن داشت حرف می‌زدند. کشف الماس از بین سنگ‌ریزه‌ها کار یوسفعلی میرشکاک بود.»

نبوی بعد از صحبت‌های مهدی نژاد، با اشاره به توجه میرشکاک به حوزه سینما و شاعری گفت: «کم داریم شاعرانی که به سینما توجه کنند و میرشکاک به رسانه، هنر و صنعت توامان باهم توجه دارد. استاد به شدت فیلم می‌بیند و نقد می‌نویسد.» او در ادامه خاطره‌ای از میرشکاک و مرحوم ملاقلی پور تعریف کرد و گفت: «دی ماه سال ۱۳۷۵ بود. یک شب همراه با مرحوم رسول ملاقلی پور بودم که پیشنهاد داد با میرشکاک دور هم جمع شویم و گپ بزنیم. به یوسف که گفتیم، موافقت کرد اما چون ماشین نداشت، قرار شد که ما دنبالش برویم. در راه رسول به من گفت دوست دارم که با یوسف گفت‌وگو انجام بدهم. من

یکشنبه ۲۸ آبان ۱۴۰۲
شماره ۴۰۱۱
WWW.FDN.IR
FARHIKTEGANDAILY

چارسو

تهیه‌کننده‌گانندو سریال طنز می‌سازد

مجتبی امینی تهیه‌کننده سریال «تور» درباره حساسیت‌ها برای نگارش و ساخت این سریال در گفت‌وگو با مهر گفت: «نهادهای مختلفی که مرتبط با این پروژه بودند حساسیت‌هایی داشتند که این وسواس‌ها زمان زیادی در مرحله پیش تولید، نگارش، آماده‌سازی و اصلاح متن از ما گرفت. اصلاح متن برعهده آرش قادری بود که ماه‌ها وقت و انرژی برای این هشت قسمت گذاشت و حدود هشت بار هم بازنویسی متن را انجام داد که البته همچنان هم در مرحله تولید هستیم. ساخت اثر برای قهرمان‌ها به شدت سخت است و به شدت وسواس و تمرکز می‌خواهد. زمانی سراغ قهرمانی می‌روید که مخاطب با او می‌شناسد، طراحی درام برای چنین موضوعی با حساسیت خاصی پیش می‌رود چون مخاطب او را لمس کرده است.» امینی تهیه‌کننده درباره نحوه ارتباط با خانواده حاج قاسم و نظرات آنها بیان کرد: «خود مدیران سینما فیلم با مکتب حاج قاسم در ارتباط بود و ما بحث پیگیری متن را به تلویزیون واگذار کردیم. امینی درباره فضای سریال نیز توضیح داد: «بیشتر سعی کردیم در این سریال درباره حاج قاسم، ایدئولوژی وی و تفکر جهانی نسبت به او صحبت کنیم تا اینکه دیگر شخصیت شویم.» امینی همچنین درباره ساخت اثری در ژانر طنز عنوان کرد: «من سازنده‌ام و در یک ژانر فعالیت نمی‌کنم. علاقه به کار طنز دارم چون می‌خواهم حال مردم خوب شود و دوست دارم یک طنز سالم و خانواده‌پسند تولید کنم. من در همه ژانرها کار کرده‌ام و خدا را شکر در همه ژانرها موفق بودم.»

هالیوودی‌ها اظهارات ضداسرائیلی ماسک را نپذیرفتند

دیزنی و برادران وارنر دیسکاواری به فهرست استودیوهای هالیوودی پیوستند که اظهارنظر ضداسرائیلی ایلان ماسک را برناتافتند. سخنگوی لاینرکیت روز جمعه گفت که این شرکت سرگرمی انتشار تبلیغات خود را در X (تویتر سابق) به دلیل توییت اخیر ایلان ماسک که جنبه یهودستیزانه داشت، متوقف کرده است. این حرکت در حالی صورت می‌گیرد که لاینرکیت در حال بازاریابی برای اکران «بازی‌های گرسنگی: تصنیف پرندگان آوازخوان و مارها»، جدیدترین فیلم از مجموعه «بازی‌های گرسنگی» است. آی‌بی‌ام هم روز جمعه اعلام کرد که بلافاصله تمام تبلیغات خود در X را تعلیق کرده و در حال بررسی این وضعیت غیرقابل قبول است. دیزنی و کامکست یونیورسال هم هر دو روز جمعه از این روند پیروی کردند. یکی از سخنگویان برادران وارنر دیسکاواری گفت این شرکت حضور خود را در X به حالت توقف درآورده، اگرچه قبلاً هم این حضور حداقلی بود. ایلان ماسک روز چهارشنبه در X از مطلب ارسال شده توسط یک کاربر دیگر حمایت کرد. در آن مطلب نوشته شده بود یهودیان غربی وانمود می‌کنند دیگران آنها را خیلی دوست ندارند تا بتوانند علیه اقلیت‌های دیگر نفرت‌پراکنی کنند. ماسک این گفته را بازنشر کرد و افزود که شما حقیقت واقعی را نگفتید. روز جمعه اپل، یکی از تأثیرگذارترین بازارهای صنعت هم تبلیغات خود را از X حذف کرد. کاخ سفید و کمیسیون اروپا نیز روز جمعه موضع سختی علیه X اتخاذ کردند و بیانیه کاخ سفید این نظر را ترویج نفرت‌انگیز یهودی ستیزی و نژادپرستانه خواند.

فیلمسازان فلسطینی از غزه چه می‌گویند

محمد جبلی، فیلمساز فلسطینی درباره احساس درماندگی خود در جریان کشته شدن انسان‌ها در غزه گفت: «آنقدر در وجودم درد هست که حتی باورم نمی‌شود می‌توانم این کلمات را به زبان بیاورم. اگر همه دنیا نتواند در برابر آنچه در حال رخ دادن است کاری کند و آتش بس ایجاد کنند... این حس مثل گیرافتادن در یک تله است. این روزها حتی راه رفتن در خیابان سخت است. وقتی می‌دانی عزیزانت یک ماه است دارند زیر بمب‌ها زندگی می‌کنند، این ما را به سوال وامی‌دارد که آیا می‌توان بعد از همه این چیزها حرف زد؟ چه کاری از دست ما برمی‌آید؟ چه می‌توانیم بگوییم؟» هیام عباس ولینا سوال هم آوارگی را در فیلم «بای بای طبریه» که در ایدفا به نمایش درآمد و فیلم منتخب فلسطین برای اسکار بین‌المللی است، موضوع فیلم خود کرده‌اند. این فیلم درباره فیلمساز و مادرش، هیام عباس، بازیگر تحسین شده فلسطینی است که به دهکده خانوادگی‌اش که امروز در اسرائیل واقع شده بازمی‌گردد. سوالم که بازیگر سریال «جانشتینی» اچ بی او هم بوده درباره فیلمش گفت: «همیشه حس می‌کنم گناهکار بودن و درماندگی را با خودم حمل می‌کنم. خیلی سخت با این واقعیت موازی کنار می‌آیم، اما در همان زمان سعی می‌کنم به این فکر متوسل شوم که آنچه با فیلم می‌کنم به ما اجازه می‌دهد تا صدایی داشته باشیم و در جایی که صدایمان غایب است، وجود داشته باشیم.» بسمه الشریف، دیگر فیلمساز فلسطینی در جشنواره از حسن نامیدی خود از موقعیت غزه گفت: «مثل یک کابوس است، دنیای من فرو ریخته است.»

ناپلئون به سینماهای چین رسید

فیلم حماسی تاریخی «ناپلئون» به کارگردانی ریذلی اسکات ماه آینده در سینماهای چین اکران می‌شود. سونی پنجشنبه اعلام کرد این فیلم که محصول اپل و سونی پیکچرز است اجازه نمایش در سینماهای چین را به دست آورده و از یک مسامبر اکران آن شروع می‌شود. استودیوهای سازنده در معرفی فیلم گفته‌اند: «این فیلم جزئیات ظهور و سقوط امپراتور مشهور فرانسه، ناپلئون بناپارت را با بازی بازیگر برنده اسکار خاوین فینیکس نشان می‌دهد. در پس‌زمینه‌ای خیره‌کننده از فیلمساز در مقیاس بزرگ که کارگردان افسانه‌ای ریذلی اسکات خالق آن است، فیلم سفر بناپارت به قدرت را از زواری رابطه اعتیادآور و بی‌ثباتش به عشق واقعی خود، ژوزفین، به نمایش می‌گذارد و تاکتیک‌های نظامی و سیاسی او را نشان می‌دهد. این فیلم با پویاترین سکانس‌های جنگی که تا به حال فیلم‌برداری شده، شکل گرفته است. در آمریکای شمالی «ناپلئون» با درجه R اکران می‌شود که این به دلیل خشونت شدید، برخی تصاویر وحشتناک، محتوای جنسی و زبان نامناسب در برخی سکانس‌ها است. چین اما مسیونر طبقه بندی رسمی ندارد و فیلم باید برای نمایش مخاطبان به طور کلی تایید شوند، گرچه گاه جرح و تعدیل‌هایی هم صورت می‌گیرد. تمام فیلم‌های خارجی که در چین به نمایش درمی‌آیند، با تقسیم درآمد در چین از طریق یکی از دو شرکت پخش دولتی - نه توسط استودیوهای هالیوودی - اکران می‌شوند. با این حال دفتر نمایندگی استودیوهای در چین به کمپین‌های بازاریابی و تبلیغاتی کمک می‌کنند. «ناپلئون» اولین هفته در پاریس برای اولین بار دیده شد و نظرات متفاوتی برانگیخت. این فیلم از ۲۲ نوامبر در آمریکای شمالی و چندین منطقه بین‌المللی اکران می‌شود و با یک فاصله هشت روزه به چین می‌رسد.

